КОМЕНТАР
COMMENT
Бр./No. 24

На третманот на младите лица во Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот за 2019

13. Февруари 2019

Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на труд за 2019 е стратешки документ на Република Македонија подготвен и мониториран од Министерство за труд и социјална работа, а имплементиран заедно со Агенција за Вработување на Република Македонија. Овој документ ги утврдува програмите, мерките и услугите за вработување за создавање нови работни места и зголемување на работливоста на невработените лица.

Оперативниот план за 2019 година голем дел од фокусот го лоцира на активација на пазарот на труд на две специфични категории лица и тоа: приматели на гарантирана минимална помош и млади невработени лица до 29 години. Во Планот се предвидува еднаква родова застапеност и учество на младите лица до 29 година, од најмалку 30%. Мерките и програмите што таргетираат вработување на млади лица до 29 година се поделени во две основни катергории: 1) Мерки за отворање нови работни места и 2) Обуки. Во Планот е предвидена и имплементацијата на Програма за работно ангажирање која таргетира потешко вработлици лица, а не директно млади лица.

1. Мерките за отворање нови работни места нудат поддршка за развој на претприемништво т.е.

On the treatment of young people in the Operational Plan for Active Programs and Measures for Employment and Services in the Labor Market for 2019

13. February 2019

The operational plan for active programs and measures for employment and services on the labor market for 2019 is a strategic document of the Republic of Macedonia prepared and monitored by the Ministry of Labor and Social Welfare and implemented together with the Employment Agency of the Republic of Macedonia. This document sets out the programs, measures and services for employment to create new jobs and increase the employability of the unemployed.

The Operational Plan for 2019 places a large part of the focus on the activation of the labor market in two specific categories of persons: recipients of guaranteed minimum assistance and young unemployed persons up to 29 years of age. The Plan envisages equal gender representation and participation of young people up to 29 years, of at least 30%. Measures and programs targeting the employment of young people up to 29 years are divided into two basic categories: 1) Measures for opening new jobs and 2) Trainings. The Plan also foresees the implementation of a Work Engagement Program targeting unemployable people, and not directly young people.

1. The measures for creating new jobs offer support for development of entrepreneurship, ie. self-employment by the unemployed, and support for opening new jobs in

Finance Think – 2019 All right reserved.

самовработување од страна на невработените лица, и поддршка за отворање нови работни места во постоечки компании, за вработување на лица евидентирани во регистарот на АВРМ. И двете мерки ги издвојуваат младите лица како посебна категорија која може да ги користи овие мерки.

2. Обуките имаат цел зголемување на вработливоста на невработените лица, преку зајакнување на нивните вештини и знаење за извршување на одредени работни активности. Планот предвидува бројни обуки, како: обука за стручни квалификации, обука за барани занимања и занаети и обука за ИТ вештини. Специфично за овој ОП е Обуката за побраувани занимања и занаети во Струмичкиот регион. ФТ го поздравува овој чекор и предлага во сите идни ОП да се моделираат мерки согласно потребите на локалните невработени лица и барањата на работодавците од локалните заедници.

Покрај наведените програми и мерки, Оперативниот план за 2019 година предвидува и спроведување услуги за зголемување на конкурентноста на работната сила и задоволување на потребите на пазарот на труд, преку примена на индивидуален пристап и методи за зголемување на бројот на лица кои поседуваат квалификации согласно потребите на работодавците. Услугите кои директно таргетираат млади невработени лица се: 1) Помош при барање работа, 2) Мотивациски обуки, 3) Посредување при вработување, 4) Кариерно советување и професионална ориентација.

Ако го анализираме движењето на невработеноста на младите лица во последните три години, забележуваме различно движење на стапките на невработеност согласно старосната група. Кај старосната група 15-19 години забележително е значајно зголемување на стапката на невработеност, и тоа за 12 п.п, додека кај другите две старосни групи има намалување на невработеноста за 3 до 5 п.п. Но, поради непостоење на систем за мониторинг и евалуација на активните мерки и програми за вработување, не може со сигурност да заклучиме дека ова намалување се должи токму на овие мерки.

existing companies for employment of persons recorded in the registry of the Employment Agency. Both measures distinguish young people as a separate category that can use these measures.

2. The trainings aim to increase the employability of the unemployed persons by strengthening their skills and knowledge in carrying out certain work activities. The plan envisages numerous trainings, such as: training for vocational qualifications, training for demanding occupations and crafts and IT skills training. Specific to this OP is the Training for vocational occupations and crafts in the Strumica region. FT salutes this step and proposes in all future OP measures to be taken according to the needs of the local unemployed and the demands of the employers from the local communities.

In addition to the stated programs and measures, the Operational Plan for 2019 also provides the provision of services for increasing the competitiveness of the workforce and meeting the needs of the labor market through the application of an individual approach and methods for increasing the number of persons possessing qualifications in accordance with the needs of employers. Services that directly target young unemployed persons are: 1) Job seeking assistance, 2) Motivational training, 3) Employment mediation, 4) Career counseling and professional orientation.

If we analyze the movement of youth unemployment in the last three years, we note a different movement of unemployment rates according to the age group. In the age group of 15-19, there is a noticeable increase in the unemployment rate by 12 pp, while in the other two age groups there is a decrease in the unemployment rate by 3 pp. 5 pp. However, due to the lack of a system for monitoring and evaluation of active measures and programs for employment, we can not conclusively conclude that this reduction is due precisely to these measures.

Finance Think – 2019 All right reserved.

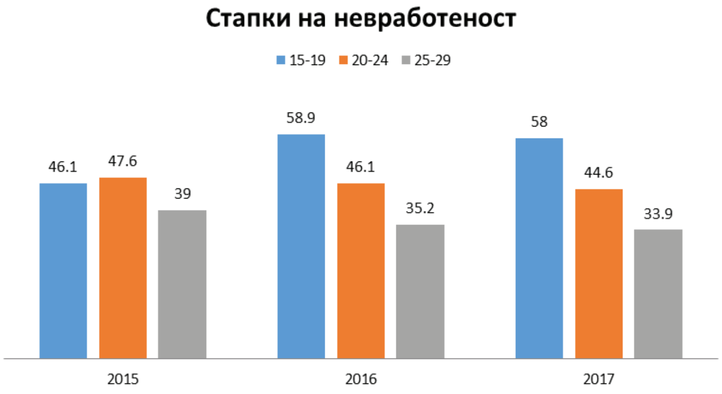

Согласно овие наоди, ФТ предлага итно воведување на механизам за следење и оценка на активните мерки, со цел нивно подобрување и/или нивно исклучување од следните Оперативни планови, доколку се докаже дека истите немаат влијание врз активацијата/врабоувањето на млади лица. Само на тој начин, лесно и навремено ќе се утврди кои мерки и услуги даваат подобри резултати, што ќе доведе до ефикасно искористување на ограничените финансиски средства наменети за активните мерки за вработување и ќе се формулираат мерки, програми и услуги, согласно вистинските потреби на младите, но и на сите останати категории невработени лица.

Второ, потребен е сет на мерки и услуги кои директно ќе ги таргетираат младите лица на возраст од 15-19 години. Овие активности треба да се во насока на нивна мотивација и лично менторство во процесот на вклучување на пазарот на труд или нивна доквалификација со вештини и знаење согласно барањата на пазарот на труд, што би довело до зголемување на нивната вработливост и вработеност.

Во однос на подвработеноста – состојба во која едно лице е вработено на работна позиција несоодветна за неговите квалификации, вештини и образование, податоците покажуваат дека повеќе од половина од вработените млади лица (57,1%) исполнуваат два од следниве пет услови: 1) лицето работи помалку од 35 часа, но сака да работи повеќе; 2) лицето е преквалификувано за својата работна позиција; 3) лицето е несигурно во својата работа; 4) лицето заработува плата под резервациската плата; 5) лицето работи на привремена позиција или без писмен договор. ФТ смета дека постоечките услуги предвидени во ОП 2019, а особено услугите кариерно советување и

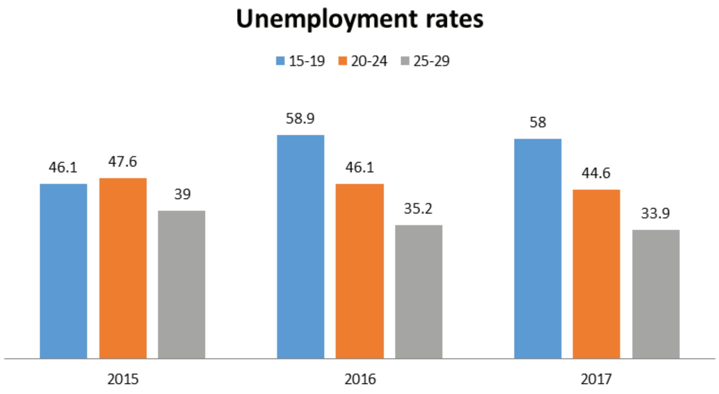

In accordance with these findings, FT proposes an immediate introduction of a mechanism for monitoring and evaluating active measures in order to improve and / or exclude them from the future Operational Plans, if it is proved that they have no impact on the activation / employment of young people. Only in this way will it be easy and timely to determine which measures and services provide better results, which will lead to the efficient utilization of the limited funds allocated for active employment measures, and measures, programs and services will be formulated in accordance with the real needs of the youth , but also to all other categories of unemployed persons.

Secondly, a set of measures and services that directly target young people aged 15-19 years will be needed. These activities should be aimed at their motivation and personal mentoring in the process of inclusion in the labor market or their further training with skills and knowledge in accordance with the requirements of the labor market, which would lead to an increase in their employability and employment.

Regarding under-employment - a situation in which a person is employed in a position that is inadequate for his qualifications, skills and education, the data show that more than half of employed young people (57.1%) meet two of the following five conditions: 1) the person works less than 35 hours, but wants to work more; 2) the person is overqualified for his / her position; 3) the person is insecure in his work; 4) the person earns a salary under the reservation salary; 5) the person is working in a temporary position or without a written contract. FT considers that the existing services envisaged in the OP 2019, and in particular career counseling and professional orientation services, can lead to prevention of under-employment among young people. Also, FT proposes the inclusion of set

Finance Think – 2019 All right reserved.

професионална ориентација, може да доведат до превенција на подвработување кај младите лица. Исто така, ФТ предлага вклучување на сет мерки и активности кои директно би спречиле појава на состојба на подвработување кај младите лица:

- Обезбедување грантови за практиканство, преку кои компанијата ќе овозможи нововработеното младо лице да помине најмалку три месеци на три различни работни места во рамките на компанијата поврзани со неговите / нејзините вештини, а потоа да даде предлог за тоа што најдобро одговара неговите / нејзините вештини. Преферираната работа нема да биде 'мора', туку цел за разумен временски период до една година;

- Сертификација на вештините, што може да се понуди за различно ниво и тип на вештини, што не може да се гарантира со диплома. Сертификацијата за вештините може да биде бесплатна (покриена од владата), додека на работодавачите им се дава насоки за специфичните вештини кои ги поседува работникот;

- Воведување задолжително практиканство за време на школувањето; промовирање на неформалното образование и субвенционирање на високотехнолошки компании за дизајнирање и испорака на краткорочни курсеви за млади кои не се ниту во образование ниту вработени.

- Развивање (и / или проширување на палетата на) различни многу специфични обуки (на пример, аргонски заварувач), со што ќе се обезбедат можности за невработените лица да ги запознаат соодветните вештини во случај на недоволна вработеност;

of measures and activities that would directly prevent the occurrence of a state of under-employmet in young people:

- Providing internship grants, through which the company will allow the newly employed young person to spend at least three months in three different jobs within the company related to his / her skills, and then to propose what best suits his / her skills. Preferred work will not be a 'must', but a goal for a reasonable period of time of up to one year;

- Certification of skills, which can be offered for a different level and type of skills, which can not be guaranteed by a diploma. Certification of skills can be free (covered by the government), while employers are provided with guidance on the specific skills that the employee has;

- Introduce compulsory internship during schooling; promoting non-formal education and subsidizing high-tech companies for designing and delivering short-term courses for young people who are neither in education nor employed.

- Develop (and / or expand the range of) a variety of very specific trainings (for example, Argonian welder), which will provide opportunities for unemployed persons to learn about the skills in case of insufficient employment;

Finance Think – 2019 All right reserved.